

Anita Viljanmaa
Raimo Leppänen
Riikka Lehti
Jussi Nurmi
Paula Raivio

VALTUUTETTUJEN ALOITE

13.05.2024

Ruoveden kunta
Kunnanhallitus

TIEKUNTIEN YKSITYISTIEAVUSTUKSET

Yksityistieverkosto on instrumentti, jolla voidaan vaikuttaa myönteisesti talouskasvun edellytyksiin ja sillä on keskeinen merkitys Ruoveden elinvoimalle, taloudelle ja imagolle.

Yksityisteitä tarvitaan ympärivuotisten ja vapaa-ajan asukkaiden turvalliseen päivittäiseen liikkumiseen. Yksityistiet lisäävät kulkuväylinä kuntalaisten sosiaalista yhdenvertaisuutta. Kunnan oppilaskuljetukset ja kotiin toimitettavat sote-palvelut, poliisi, pelastustoimi sekä puolustusvoimat tarvitsevat luotettavasti toimivia yksityisteitä. Huoltovarmuuden kannalta yksityistiet ovat välttämättömiä.

Elinkeinoelämän tarpeet yksityisteille ovat moninaiset ja ne ovat olennainen osa elinkeinoelämän edellytyksiä. Monet elinkeinot hankkivat raaka-ainetta yksityisteiden varsilta. Yksityistiet mahdollistavat maaseudulla ammatinharjoittamisen ja maa- ja metsätalouden kuljetukset.

Yksittäiseltä maitoilalta noudettava maitomäärä on kasvanut ja suuntaus on kohti suurempaa kuljetuskalustoa. Lannoitteet, rehut ja eläimet on myös kuljetettava.

Jäteastioiden tyhjentäminen edellyttää liikkumista yksityisteillä. Jäte- ja lieteauto voi painaa yli 20 tonnia, tienpitäjän on huolehdittava, että liikennöinti sujuu myös kelirikon aikaan.

Metsäteollisuuden kuljetuksissa käytetään kuljetuskaluston maksimipainoja, joka korostaa teiden kantavuudesta huolehtimisen tärkeyttä. Metsätalous on monipuolistunut energiapuun käytön myötä ja siten merkittäväksi osaksi on muodostunut myös erilaisten biotuotteiden ja -energian raaka-aineiden kuljetukset kuitu- ja tukkipuun lisäksi. Tähän liittyy laajemminkin metsänhoidolliset toimenpiteet ja luonnonympäristöstä huolehtiminen kestäväällä tavalla.

Tulevaisuudessa elinkeinojen kirjo monipuolistuu nykyistä enemmän, elämäntapojen muutos ja muut maaseutuun tukeutuvat aktiviteetit luovat maaseudulle työpaikkoja. Digitaalisuus mahdollistaa hyvinkin erilaista yritystoimintaa ja työsuorituksia. Etätyön lisääntyminen, erityisesti vapaa-ajan asunnoissa, näkyy selkeänä liikenteen kasvuna.

Digitaalisuus edellyttää sähköverkkojen ja televerkkojen olemassaoloa, yksityisteitä pitkin niitä päästään rakentamaan ja huoltamaan.

Yksityisteillä on laajasti yleistä liikennettä, joka palvelee muitakin kuin tienpidosta vastuussa olevia tieosakkaita. Maaseutu tarjoaa luontoarvoja ja mahdollisuuksia sekä harrastuksiin, että virkistykseen ja matkailuun, niitä voi lähteä kokemaan yksityisteiden ansiosta, ilman yksityisteitä liikkuminen metsissä ei olisi käytännössä mahdollista.

Lähes 70 % suomalaisista marjastaa ja liikkuu metsissä sekä mökkeilee säännöllisesti. Ruovedellä kaadettiin tammikuussa 2024 päättyneellä metsästyskaudella yli 100 hirveä, myös valkohäntäpeurojen metsästys on lisääntynyt

Yksityistieverkon kehittäminen on Ruoveden luontomatkailun mahdollistaja ja tärkeä osa onnistunutta matkailutuotetta.

Yksityisteistä vastaavat yksityiset henkilöt eli tiekunnan osakkaat. Yksityisteitä tulee voida ylläpitää ja hoitaa niin, että liikkuminen on mahdollista ja liikenneturvallisuudesta on huolehdittu kaikkina vuoden aikoina. Kelirikko ei saa estää elintärkeitä kuljetuksia, kiinteistöihin tulee päästä henkilöautolla.

Tienpito on kallista ja vaatii rahoituksen lisäksi tieosakkaiden aktiivisuutta, osaamista ja yhteistyötä.

Jos olemassa oleva yksityistieverkko ei mahdollista fyysistä liikennettä ja kuljettamista ympärivuotisesti, ikääntyvä väestö joutuu muuttamaan taajamiin. Haasteet ovat suuria, teiden ylläpito ja hoito on vaakalaudalla, pahimmillaan tieyksikkömaksut nousevat kestävämmälle tasolle.

Yksityisteiden hyvä kunto on edellytys elinkeinoelämän sekä haja-asutusalueiden asutuksen ja virkistysliikkumisen kehitykselle, mikä luo painetta yksityisteiden korjaustoimenpiteille. Yksityisteiden valtionavustus mahdollistaa parantamishankkeen toteuttamisen ja sen, että hankkeen kustannukset eivät jää pelkästään tieosakkaiden maksettavaksi. Yksityisteiden perusparantamisten valtion avustusprosentit nousivat vuoden 2023 alusta: perusparantaminen 70 % ja silta- ja erityiskohteet 85 %.

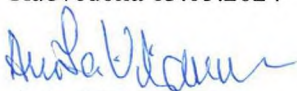
Valtion lisäksi kunnan täytyy olla mukana myös rahoitusmielessä. Kunta päättää yksityistien hoitoon myönnettävistä avustuksista kunnan varoista, avustuksen ehdoista, käytön valvonnasta ja tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suoritettavaksi.

Ruovedellä yksityisteitä avustettiin vuonna 2023 317 km matkalta n. 147.000 eurolla.

Esitämme, että vuodesta 2025 alkaen talousarvioon varataan tiekuntien resurssien kohentamiseksi yksityistieavustusta 100.000 eurolla korotettu määräraha, yhteensä 247.000 euroa.

Samalla toteamme, että Ruoveden kunnan katualueet, kevyenliikenteenväylät ja piha-alueet kärsivät korjausvelasta. Hoitotöitä hankaloittavat vioittuneet pinnoitteet, kuopat ja reunapalteet.

Ruovedellä 13.05.2024

Anita Viljanmaa

Riikka Lehti

Paula Raivio

Raimo Leppänen

Jussi Nurmi